

1949 Jul 1 ILO Genève

507 Konvensjon 95 om sikring av arbeidernes avlønning.

Revidert ved konvensjon om revisjon av sluttbestemmelsene 26. juni 1961.

Oversettelse

Den Internasjonale Arbeidsorganisasjons generalkonferanse som av styret for det internasjonale Arbeidsbyrå er blitt sammenkalt i Genève, og

som trådte sammen til sin toog-tredevte sesjon den 8. juni 1949, og

som har bestemt at det skal vedtas visse forslag vedrørende sikring av arbeidernes avlønning, en sak som er syvende punkt på sesjonens dagsorden, og

som har bestemt at disse forslag skal ha form av en internasjonal konvensjon, vedtar den første dag i juli i året nitte hundre og ni og førti følgende konvensjon, som skal benevnes Konvensjonen av 1949 om sikring av arbeidernes avlønning:

Art. 1. I denne konvensjon betyr uttrykket «lønn» godtgjørelse eller for tjeneste hvordan den enn måtte være betegnet eller utregnet, når den kan uttrykkes i penger og er fastsatt ved gjensidig overenskomst, eller ved lover eller forskrifter og når den etter skreven eller uskreven arbeidsavtale skal betales av arbeidsgiver til arbeidstager for arbeid som er gjort eller skal gjøres eller for tjenester som er ytet eller skal ytes.

Art. 2. 1. Denne konvensjon gjelder alle personer som får eller skal ha utbetalt lønn.

2. Rette myndighet kan etter samråd med eventuelle organisasjoner av arbeidsgivere og arbeidere som saken direkte angår, utelukke fra alle eller enkelte av konvensjonens bestemmelser grupper av personer som er sysselsatt under slike forhold og arbeidsvilkår at alle eller enkelte av konvensjonens bestemmelser for deres vedkommende ikke ville passe, og som er sysselsatt i ikke-manuelt arbeid, husarbeid eller lignende arbeid.

3. Enhver medlemsstat skal, i den første årsrapport som den i samsvar med artikkel 22 i den Internasjonale

Arbeidsorganisasjons konstitusjon sender inn om gjennomføringen av denne konvensjon, oppgi hvilke grupper av personer den etter forrige punkt akter å utelukke fra alle eller enkelte av konvensjonens bestemmelser. Etterat første årsrapport er innsendt, skal ingen medlemsstat utelukke andre grupper av personer enn dem som den slik har oppgitt.

4. Når en medlemsstat i sin første årsrapport har oppgitt grupper av personer som den akter å utelukke fra alle eller enkelte av konvensjonens bestemmelser, og når denne stat senere gir avkall på retten til å nytte bestemmelsene i punkt 2 i denne artikkel, skal den i senere årsrapporter oppgi hvilke grupper av personer avkallet gjelder. Den skal samtidig melde fra om de fremskritt som er gjort med sikte på å gjennomføre konvensjonens bestemmelser for disse grupper av personer.

Art. 3. 1. Lønn som er betalbar i penger skal bare betales i lovlig mynt, og betaling i form av tilgodelapper, anvisninger eller kuponger eller i noen annen form som foregir å representere lovlig mynt, skal være forbudt.

2. Rette myndighet kan tillate eller foreskrive utbetaling av lønn i bank eller postgirosjekk eller i postanvisning, der det på grunn av særegne forhold er vanlig eller nødvendig å betale på denne måte, eller der kollektiv avtale eller voldgiftskjennelse bestemmer dette, eller, der det ikke finnes noen slik bestemmelse, med samtykke fra vedkommende arbeidere.

Art. 4. 1. Et lands lover eller forskrifter, kollektive avtaler eller voldgiftskjennelser kan tillate at lønn delvis betales i form av naturallytelse i næringsgreiner eller yrker der betaling av slike ytelse på grunn av vedkommende næringsgreins eller yrkes art, er vanlig eller ønskelig. Betaling av lønn i form av berusende drikk med høy alkoholprosent eller i form av skadelige gifter, er under enhver omstendighet forbudt.

2. I tilfelle der det er tillatt å utbetale

en del av lønnen i naturalytelser, skal det treffes passende tiltak for å sikre at —

- a) slike ytelser passer til personlig bruk og er til nytte for arbeideren og hans familie, og
- b) at den verdi som regnes for slike ytelser er rett og rimelig.

Art. 5. Lønn skal betales direkte til vedkommende arbeider, dersom ikke landets lover eller forskrifter, kollektive avtaler eller voldgiftskjennelser bestemmer noe annet og dersom ikke vedkommende arbeider har gitt samtykke til noe annet.

Art. 6. Det er forbudt for arbeidsgivere på noen som helst måte å avgrense arbeidernes rett til fritt å disponere over sin lønn.

Art. 7. 1. Der det er opprettet bedriftsbutikker for salg av varer til arbeiderne, eller der det i samband med et foretagende blir stilt andre tjenester til rådighet, skal vedkommende arbeidere på ingen måte være tvunget til å nytte slike butikker eller tjenester.

2. Der det ikke er adgang til andre butikker eller tjenester skal rette myndighet treffe passende tiltak for å sikre salg av varer og ytelse av tjenester til rimelige priser og videre sikre at butikker som drives eller tjenester som ytes av arbeidsgiveren, ikke drives eller ytes i profittøyemed, men til beste for vedkommende arbeidere.

Art. 8. 1. Trekk i lønn skal bare være tillatt under slike forhold og i den utstrekning som måtte være fastsatt i et lands lover eller forskrifter eller ved kollektiv avtale eller voldgiftskjennelse.

2. Arbeiderne skal på den måte rette myndighet finner mest passende, få beskjed om vilkårene for og det tillatte omfang av slikt lønnstrekk.

Art. 9. Det er forbudt å foreta lønnstrekk som direkte eller indirekte utgjør betaling fra en arbeider til arbeidsgiver eller hans representant (f. eks. arbeidsagent eller verver) med sikte på å få eller beholde arbeid.

Art. 10. 1. Beslag eller utlegg i lønn kan foretas bare på den måte og innen de grenser som et lands lover eller forskrifter fastsetter.

2. Lønn skal sikres mot beslag eller utlegg i den utstrekning dette anses nødvendig for å sikre arbeiderens og hans families underhold.

Art. 11. 1. I tilfelle av at en bedrift går konkurs eller blir underkastet rettslig likvidasjon, skal de arbeidere som er sysselsatt der bli behandlet som prioriterte fordringshavere, når det gjelder lønn de har til gode for tjenester utført i det tidsrom før konkursen eller den rettslige likvidasjon som måtte være

fastsatt i landets lover og forskrifter. De skal også behandles som prioriterte fordringshavere når det gjelder lønn inntil et bestemt beløp fastsatt i landets lover og forskrifter.

2. Lønn som utgjør prioriterte fordringer skal betales fullt ut før de ordinære kreditorer kan gjøre krav på noen andel i aktiva.

3. Den innbyrdes rekkefølge mellom prioriterte lønnskrav og andre prioriterte fordringer skal fastsettes ved landets lover eller forskrifter.

Art. 12. 1. Lønn skal utbetales regelmessig. Unntatt der det finnes andre passende ordninger som sikrer utbetaling av lønn med regelmessige mellomrom, skal tidsrommet mellom lønnsutbetalingene fastsettes ved lover eller forskrifter, kollektiv avtale eller voldgiftskjennelse.

2. Ved utløp av arbeidskontrakt skal endelig oppgjør foretas i samsvar med lover eller forskrifter, kollektiv avtale eller voldgiftskjennelse, eller, når slike ikke foreligger, finne sted innen en frist som er rimelig i forhold til bestemmelsene i arbeidskontrakten.

Art. 13. 1. Der lønn utbetales i kontanter, skal utbetalingen finne sted bare på hverdager og på arbeidsplassen eller nær denne, når ikke annet er fastsatt i landets lover eller forskrifter, i kollektiv avtale eller voldgiftskjennelse, og når ikke andre ordninger som vedkommende arbeidere kjenner til, er regnet for å være mer passende.

2. Det er forbudt å utbetale arbeidslønn i skjenkestuer eller på andre lignende steder, og der det måtte være nødvendig for å hindre misbruk, skal lønnsutbetaling også være forbudt i butikker eller utsalgsteder og på fornyelsessteder. Forbudet omfatter ikke utbetaling av lønn til personer som er sysselsatt på slike steder.

Art. 14. Der det trengs skal det gjøres effektive tiltak for å sikre at arbeiderne på en formålstjenlig og lett forståelig måte blir underrettet —

- a) om hvilke lønnsvilkår de er sysselsatt på; dette skal skje når de tiltrer sitt arbeid og når forandringer finner sted,
- b) om de nærmere enkeltheter ved lønn for vedkommende periode, for såvidt som slike enkeltheter kan være gjenstand for forandring. Dette skal skje ved hver lønnsutbetaling.

Art. 15. De lover eller forskrifter som gjennomfører bestemmelser i denne konvensjon skal —

- a) gjøres tilgjengelig til underretning for de personer det gjelder,
- b) oppgi hvilke personer som skal sørge for at de blir overholdt,

- c) fastsette de nødvendige straffer for enhver overtredelse av dem,
- d) sørge for at det i alle de tilfelle der det passer, blir ført tilstrekkelige opptegnelser av godkjent form og på godkjent måte.

Art. 16. I de årsrapporter som skal sendes inn i samsvar med artikkel 22 i den Internasjonale Arbeidsorganisasjons konstitusjon skal det tas med fullstendige opplysninger om de tiltak som er truffet for å sette i verk bestemmelsene i denne konvensjon.

Art. 17. 1. Når en medlemsstat omfatter store områder der rette myndighet, på grunn av lav befolkningstetthet eller utviklingsnivået i området regner det ugjørlig å sette bestemmelsene i denne konvensjon ut i livet, kan myndighetene etter samråd med eventuelle organisasjoner for vedkommende arbeidsgivere og arbeidere unnta slike områder fra å gjennomføre konvensjonen, enten generelt, eller med de unntak for spesielle bedrifter eller yrker som den måtte finne passende.

2. Enhver medlemsstat skal, i den første årsrapport om gjennomføringen av denne konvensjon, som den sender inn i samsvar med artikkel 22 i den Internasjonale Arbeidsorganisasjons konstitusjon, oppgi for hvilke områder den akter å gjøre bruk av bestemmelsene i denne artikkel og den skal oppgi grunnene til at den akter å gjøre bruk av dem; enhver medlemsstat skal etter datoen for sin første årsrapport bare gjøre bruk av bestemmelsene i denne artikkel, når det gjelder de områder som er blitt oppgitt på denne måte.

3. Enhver medlemsstat som gjør bruk av bestemmelsene i denne artikkel skal, med mellomrom på høyst tre år, etter samråd med eventuelle organisasjoner for vedkommende arbeidsgivere og arbeidere, på nytt overveie om det lar seg gjøre å utvide gjennomføringen av konvensjonen til etter hvert å gjelde områder som er unntatt etter bestemmelsene i punkt 1 av denne artikkel.

4. Enhver medlemsstat som gjør bruk av bestemmelsene i denne artikkel skal i senere årsrapporter oppgi ethvert område der den gir avkall på retten til å nytte bestemmelsene i denne artikkel og den skal underrette om framgang som er gjort med hensyn til trinnsvis gjennomføring av konvensjonen i slike områder.

Art. 18. De formelle ratifikasjoner av denne konvensjon skal sendes generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå til registrering.

Art. 19. 1. Denne konvensjon skal være bindende bare for de medlemsstater av den Internasjonale Arbeidsorga-

nisasjon som har fått sine ratifikasjoner registrert hos generaldirektøren.

2. Den skal tre i kraft tolv måneder etter den dato da to medlemsstaters ratifikasjoner er blitt registrert hos generaldirektøren.

3. Deretter skal denne konvensjon tre i kraft for enhver medlemsstat i 12 måneder etter at dens ratifikasjon er blitt registrert hos generaldirektøren.

Art. 20. 1. Erklæringer som i samsvar med punkt 2 i artikkel 35 av den Internasjonale Arbeidsorganisasjons konstitusjon blir sendt generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå skal oppgi:

- a) de områder der medlemsstaten påtar seg uavkortet å gjennomføre konvensjonens bestemmelser,
- b) de områder der medlemsstaten påtar seg å gjennomføre konvensjonens bestemmelser med visse forbehold, sammen med opplysninger om disse forbehold,
- c) de områder der konvensjonen ikke kan gjennomføres, og årsakene til at den ikke kan gjennomføres,
- d) de områder som det forbeholder seg å treffe senere avgjørelser for.

2. De forpliktelser som ble omtalt i i bokstavene (a) og (b) av punkt 1 i denne artikkel skal betraktes som en integrerende del av ratifikasjonen og skal ha en ratifikasjons virkninger.

3. Ethvert medlem kan til enhver tid ved en etterfølgende erklæring tilbakekalle helt eller delvis reservasjoner som ble tatt i dens opprinnelige erklæring etter bokstavene (b), (c) eller (d) av punkt 1 i denne artikkel.

4. Ethvert medlem kan til enhver tid, når konvensjonen kan være gjenstand for oppsigelse i samsvar med bestemmelsene i artikkel 22, sende generaldirektøren en erklæring som endrer i en annen retning innholdet av en tidligere erklæring, og som opplyser om stillingen med hensyn til de områder den måtte oppgi.

Art. 21. 1. Erklæringer som blir sendt generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå i samsvar med punktene 4 eller 5 av artikkel 35 i den Internasjonale Arbeidsorganisasjons konstitusjon, skal oppgi om konvensjonens bestemmelser vil bli gjennomført i de områder det gjelder med eller uten forbehold; når erklæringen oppgir at konvensjonens bestemmelser vil bli gjennomført med forbehold, skal den oppgi enkelt-heter om disse forbehold.

2. Vedkommende medlemsstat, medlemsstater eller vedkommende internasjonale myndigheter kan til enhver tid ved en etterfølgende erklæring helt eller

delvis gi avkall på sin rett til å påberope seg de forbehold som er tatt i en tidligere erklæring.

3. Vedkommende medlemsstat, medlemsstater eller vedkommende internasjonale myndigheter kan til enhver tid, når denne konvensjon kan være gjenstand for oppsigelse i samsvar med bestemmelsene i artikkel 22 sende generaldirektøren en erklæring som endrer i en annen retning innholdet av en tidligere erklæring og som opplyser om stillingen når det gjelder gjennomføring av konvensjonen.

Art. 22. 1. Et medlem som har ratifisert denne konvensjon, kan oppsi den når 10 år er gått fra den dag konvensjonen trådte i kraft, ved å sende melding herom til generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå til registrering. Slik oppsigelse er ikke gyldig før et år etter at den er blitt registrert.

2. Hvert medlem som har ratifisert denne konvensjon og som ikke innen et år etter utgangen av den 10-årsperiode som er nevnt i foregående punkt, gjør bruk av den oppsigelsesrett som står i denne artikkel, er bundet for ytterligere 10 år, og kan deretter oppsi konvensjonen ved utgangen av hver 10-årsperiode etter de regler som er fastsatt i denne artikkel.

Art. 23. 1. Generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå skal underrette alle medlemmer av den Internasjonale Arbeidsorganisasjon om registreringen av alle ratifikasjoner og oppsigelser som er meddelt ham av medlemmer av Organisasjonen.

2. Når generaldirektøren underretter medlemmene av Organisasjonen om registreringen av den siste av de ratifikasjoner som behøves for å sette konvensjonen i kraft, skal han henlede medlem-

menes oppmerksomhet på den dato da konvensjonen vil tre i kraft.

Art. 24. Generaldirektøren for det Internasjonale Arbeidsbyrå skal gi generalsekretæren for de Forente Nasjoner fullstendige opplysninger om alle ratifikasjoner og oppsigelser som registreres av ham etter bestemmelsene i foregående artikler, for å registreres i samsvar med artikkel 102 i de Forente Nasjoners Pakt.

Art. 25. Når Styret for det Internasjonale Arbeidsbyrå anser det nødvendig, skal Styret forelegge for generalkonferansen en rapport om hvordan konvensjonen virker, og undersøke om det er ønskelig at spørsmålet om hel eller delvis revisjon av konvensjonen blir oppført på konferansens dagsorden.

Art. 26. 1. Hvis konferansen vedtar en ny konvensjon som endrer denne konvensjon helt eller delvis, og intet annet er bestemt i den nye konvensjon, skal

- a) et medlems ratifikasjon av den nye reviderte konvensjon ipso jure innebære en øyeblikkelig oppsigelse av denne konvensjon uten hensyn til bestemmelsene i art. 22, forutsatt at den nye reviderte konvensjon er trådt i kraft,
- b) denne konvensjon ikke lenger kunne ratifiseres av medlemmene fra den dag da den nye reviderte konvensjon trer i kraft.

2. Denne konvensjon skal i alle tilfelle vedbli å være i kraft i sin nåværende form og med sitt nåværende innhold for de medlemmer som har ratifisert den, men som ikke har ratifisert den reviderte konvensjon.

Art. 27. Den engelske og den franske utgave av denne konvensjons tekst er like autentiske.